

Amadeu FABREGAT

Raimon.

un estremiment d'utopia

Fa quinze o vint anys —o potser farà demà un segle— vaig comprar a Andorra un elapè d'un tal **Raimon**. Era un acte d'esnobisme, com practicar l'odi a la corbata, aleshores, o berenar galetes *Chiquilln* amb gelat de maduixa. Fa quinze o vint anys jo en tenia probablement divuit; i ja em queia molt malament el general **Franco**, perquè ens prohibia necessitats tan peremptòries com *L'Amant de Lady Chatterley*, la pornografia, **Jean Paul Sartre** o els films de **Brigitte Bardot**. Aquell elapè de **Raimon**, amb la seua coberta negra com una esquila, em sobtà com una bomba (amb perdó). Era el meu primer orgasme nacional, la primera comunió. I **Raimon**, és clar, la primera hòstia. Fou, doncs, una reacció d'allò més vulgar, experimentada abans i després per mils i mils de senyors i senyores, per més que jo em sentís supremament individualitzat per l'amplària de la descoberta. **Raimon** ha estat, històricament, un descorxadador de consciències, àdhuc per a aquells que després li han negat el pa i la solfa; àdhuc per a aquells altres que s'iniciaren amb qualsevol *diguem no* i acabaren —fills de segle, ells també— mastegant les pàgines de l'*Antiedip* adobades amb una bona dosi de fàrmacs estimulants a l'abast.

El primer cop que el vaig veure creuava com un Crist el pati de la vella Fac de Filosofia. Feia fred, a València, i **Raimon** duia un abric molt sever, d'un color gris fosc que li atorgava un posat com hermètic. Em sembla que aquell home no podia existir fora de les seues cançons, dels esgarips atàvics de la seua

veu. Fins i tot, em sorprenia que saludàs els estudiants o que conversàs amb la gent com un *homo sapiens* qualsevol. Anys més tard, aquesta imatge m'assaltaria la memòria, una nit d'estiu a la casa de **Raimon** a Xàbia, amb la seua veu en directe que estrenava, per a un grup d'amics, les cançons del seu pròxim elapè. I es que després de moltes converses em succeïa —i encara sóc aquí— exactament el contrari: em resultava difícil associar la persona amb la força transcendent de la seua música. I és que **Raimon**, el senyor Ramon Pelejero, de Xàtiva, és en certa mida —o en bona mida— un gran desconegut. Intransigent amb el seu treball, em fa l'efecte com si sempre s'hagués negat que la seua privacitat es veïés invadida pels remolins i terratrèmols de frivolidat que sovint posen setge a l'artista. Encara que, al món que vivim, la frivolidat es també sinònim de negoci, el cantant **Raimon** ha mantingut de sempre, en aquest afer, un purisme i una austeritat que podrien matar d'infart la faraònica **Lola Flores** i la cursi de l'**Ana Belén** plegadas. Conversador i nitaire, **Raimon** és a més a més una de les persones amb un sentit de l'humor més corrosiu que conec. Corrosiu i, per què no dir-ho, fins i tot bèstia, amb oscil·lacions que igual poden recordar Woody Allen com Bernat i Baldoví.

L'he conegut en els moments de l'èxit, amb la satisfacció i la sorpresa de l'artista adolescent que acaba de fabricar la seua primera obra, com si Xàtiva estigués encara al voltant del camí. També en els moments de l'hora baixa, quan el gruix de quatre dubtes pesa molt més que la densitat de mil certeses. Hi hagué un moment en què semblà que **Raimon** ja no era, no podia ser moda. Això deien els «entesos», com si **Raimon** hagués estat moda alguna volta, als **hits** de les ràdios o a les revistes del cor. Era un cas tan atípic que resultava impossible d'ubicar-lo, i les societats mediocres —i sovint suïcides— refusen amb terror els productes sense un envasat i una etiqueta correctes: pot

haver-hi perill d'intoxicació. Al final, fou la mateixa *eufòria democràtica* que el marginava la que passà de moda. Ell, és clar, era un testimoni massa incòmode per a una reforma massa reformista.

Ara torna a cantar, si és que mai havia deixat de fer-ho, edita discos, ix a la televisió..., però no seria l'últim a sorprendre's si demà mateix es veïés obligat a esdevenir altre cop una secció oculta del Guadiana. Els qui encara tenim memòria, gràcies al mètode de **San Marcel Proust** i a les càpsules de magnesi, hem recordat sovint com serien les nits de **Raimon** després de posar dempeus dos, tres o sis mil parells de cames, quan la llumeneta més tètrica del país rajava mort i desolació des d'una finestra d'El Pardo. L'última volta que actuà a València, un estremiment d'utopia invadí el teatre. Rostres i memòries cercaven de mantenir les formes. Poseu-hi, per acabar, qualsevol vers de **Raimon**.

